

Morfologia i ultrastruktura *Melanostrophus*, ordowickiego półstrunowca zbliżonego do współczesnych cefalodysków.

Piotr Mierzejewski and Adam Urbanek

Acta Palaeontologica Polonica 49 (4), 2004: 519-528

Zbadano perydermę *Melanostrophus fokini*, zagadkowego ordowickiego półstrunowca, parokrotnie znalezionej w osadach obszaru bałtyckiego (Estonia, Niemcy, Polska). Obserwacje wykonane technikami mikroskopii świetlnej i elektronowej wykazały, że forma ta bliska jest morfologicznie współczesnym cefalodyskom (Cephalodiscoidea), a zwłaszcza rodzajowi *Cephalodiscus*, ultrastrukturalnie zaś nie różni się od kopalnych graptolitów. Peryderma *Melanostrophus* wykazuje typową dla graptolitów budowę, tzn. zbudowana jest z warstwy fuzellarnej, wewnętrznej i zewnętrznej warstwy korytkalnej (endokorteks i ektokorteks) oraz wyściółki wewnętrznej. Fuzellusy, elementy warstwy fuzellarnej, są nieregularne i przypominają swoje odpowiedniki u prymitywnych graptolitów osiadłych. Obecność warstw korytkalnych w perydermie *Melanostrophus* dowodzi, wbrew dotychczasowym poglądom, że zdolność sekrecji korteksu nie jest cechą synapomorficzną graptolitów. *Melanostrophus* reprezentuje najprawdopodobniej nieznaną grupę półstrunowców, wykazujących niezwykłą kombinację cech współczesnych cefalodysków i wymarłych, 'prawdziwych' graptolitów.

Key words: Hemichordata, Pterobranchia, Cephalodiscus, Melanostrophus, ultrastructure, Ordovician, Estonia, erratic boulders.

Piotr Mierzejewski [mierzejewski@graptolite.net], Instytut Paleobiologii PAN, ul. Twarda 51/55, PL-818 Warszawa, Poland. Present address: ul. Filtrowa 83/49, PL-02-032 Warszawa, Poland; Adam Urbanek [urbanek@twarda.pan.pl], Instytut Paleobiologii PAN, ul. Twarda 51/55, PL-00-818 Warszawa, Poland.